

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВ'Я» ТА «ХВОРОБА»

Роман Дутка

*Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
Львів, Україна, dytkaroman@ukr.net*

На нашу думку визначення «здоров'я» згідно рекомендації ВООЗ є неправомірним. «Здоров'я» в нашому розумінні може бути як процес вдосконалення всіх складових: біологічної, моральної, соціальної, духовної сторін, при цьому ведуча ланка належить духовності. «Хворобу» слід розглядати, як окрему ланку в процесі вдосконалення.

Ключові слова: здоров'я, хвороба, ВООЗ.

EVALUATION OF DEFINITION "HEALTH" AND "DISEASE"

Roman Dutka

Danylo Halytsky Lviv National Medical University Lviv, Ukraine, dytkaroman@ukr.net

Definition of «health» according to WHO is not complete, in our opinion. We evaluate the «health» as improvement of biological, moral, social and spiritual parts with the leading role of spiritual part. It is important to recognize the disease as special link in process of the improvement.

Key words: health, disease, WHO.

Що таке здоров'я сьогодні? Існує багато різних відповідей. Передусім це визначення відповідає комфортному стану. Особа, яка вважає себе здоровою, не відчуває ніяких скарг, характеризується оптимальними фізичними та психологічними якостями, їй комфортно.

Хвороба – це порушення всього, про що йшлося вище. Це брак комфорту через зміну найперше фізичного, тобто тілесного чинника, який проявляється зрушеннями анатомо-фізіологічних взаємовідносин в організмі, що впливає на психічний і моральний стан або, навпаки, різні переживання, тобто психологічні проблеми стають первинними, впливаючи на тілесну сторону людини. Приблизно, але дещо ширше визначення терміна «здоров'я» рекомендує всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). За її визначенням здоров'я – це стан повного фізичного, морального, духовного, біологічного, соціального благополуччя людини, коли немає хвороб.

На нашу думку, таке визначення утопічне, бо здоров'я в такому вимірі не може існувати тому, що не може бути людина повністю «благополучна», оскільки протягом життя постійно перебуває (а це аксіома) в стані некомфортності зі змінами так званого благополуччя. Розглянемо суто медичну сторону цієї проблеми. Людині від народження властиві структурно-функціональні зміни на рівні клітини, тканини, органу, системи органів та організму в цілому, бо це відбувається під впливом різних чинників, на які відповідає організм – так звані ендогенні чинники та впливи зовні (екзогенні чинники), їхня взаємодія, яка регулюється на різних рівнях інтеграції з провідною участю генетичного фактора. Звідси можна зробити висновок, що всі люди, враховуючи визначення ВООЗ, не є здоровими, а хворі, тоді немає сенсу взагалі говорити про здоров'я.

Ми пропонуємо наше визначення терміна чи поняття «здоров'я».

Річ у тім, що здоров'я, за визначенням ВООЗ, було задеклароване без врахування головного чинника – духовності. Людина

має тіло, душу і дух. Душа є безсмертною – це розум і вільна воля. Життя не закінчується зі смертю. Здоров'я, а саме в нашому земному житті, не може бути абсолют як іменник. Враховуючи попередні визначення, можемо стверджувати, що можуть бути особи, які взагалі ніколи не були здоровими або навіть ніхто не був здоровим. Наприклад, скільки є осіб, які постійно хворіють, інваліди від народження. Це означає, що ми маємо справу з несправедливістю? Але це не так.

Визначення «здоров'я» треба шукати в Святому Письмі. В основі цього дослідження є первородний гріх. Тому варто враховувати дві сторони людини – фізичну (вона ж є і матеріальною стороною) – це тіло, і духовну сторону – душу, яка є безсмертною, ведучою і визначальною від народження до безконечності.

Отже, здоров'я – це процес вдосконалення всіх сторін людини, де панівною є духовна сторона. І тільки після смерті, враховуючи духовний чинник, протягом земного життя про здоров'я можна говорити як іменник, тобто абсолют. Наприклад, яка б була несправедливість, коли б людина народилася, жила, померла в тілесному та психічному дискомфорті, якщо б була позбавлена духовності.

Питання, чи можна оздоровлювати себе через дотримання певних життєвих приписів, рекомендацій, втручань лікарів? Відповідь є у самому визначенні – що таке здоров'я. Це вдосконалюватись через себе і лікарів, найперше через духовний чинник. Як би ми не вдосконалювались – до абсолютного стану неможливо дійти – заважає первородний гріх.

Тоді, що таке хвороба?

Враховуючи все сказане, хвороба – це окрема ланка в процесі вдосконалення.

Визначення слова «вдосконалення» в тексті потребує змін, щоб досягнути певного поступу якісними зрушеннями, що практично ми називаємо нормалізацією структурно-функціональних зрушень, тобто оздоровленням. Ось чому лікування потрібне, бо через нього відбувається процес вдосконалення. Саме процес вдосконалення не

завжди дає потрібні результати, особливо на тілесному (матеріальному) рівні, і це природно непокоїть пацієнтів. В такому разі варто пам'ятати про місце і дію духовного чинника, який, як вже було сказано, є найважливішим і контролює тілесну сторону, вплив на нього завжди дає поступ у вдосконаленні.

Отже, хвороба як наслідок первородного гріха є реакцією на впливи різних чинників до особи за рахунок зміненого середовища, в якому вона перебуває, а також змін в організмі, бо контролюється духовним фактором. Виникає питання, хвороба – добре це, чи погано?

Відповідь виходить за межі медицини. Бо хвороба – це необхідність, яка завжди наявна як окрема ланка в процесі вдосконалення, кінцевою метою якої є досягнення абсолюту – здоров'я після завершення земного шляху в Царстві Небесному. Звідси виокремлюється значення духовного чинника як головного та найважливішого, який і визначає людську сутність.

Стаття надійшла 30.05.2017

Після допрацювання 17.06.2017

Прийнята до друку 26.06.2017